

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 21.12.2005
KOM(2005) 675 galutinis

**KOMISIJOS ATASKAITA
TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI IR EUROPOS EKONOMIKOS IR
SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

**Antroji ataskaita apie Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės
teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymą**

TURINYS

1.	ĮŽANGA	3
2.	BENDROSIOS APLINKYBĖS	3
3.	PIRMOJI DIREKTYVOS 93/7/EEB TAIKYMO VERTINIMO ATASKAITA (1993–1998).....	4
3.1.	Pirmosios ataskaitos išvados	4
3.2.	Institucijų atsakymas	4
4.	POKYČIAI, ĮVYKĘ PO PIRMOSIOS ATASKAITOS PATEIKIMO	5
4.1.	Teisės akto dalinis pakeitimas: Direktyva 2001/38/EB	5
4.2.	Dešimties naujų valstybių narių pasirengimas stoti į Europos Sąjungą.....	5
4.3.	Įnašas gerinant Europos kultūros paveldo apsaugą: kultūros objektų atsekamumo tyrimas.....	5
4.4.	Administracinio bendradarbiavimo gerinimas: gairių priėmimas.....	6
5.	DIREKTYVOS TAIKYMAS 1999–2003 M. LAIKOTARPIU	6
5.1.	Valstybių narių pateiktų direktyvos taikymo ataskaitų turinys.....	6
5.2.	Direktyvos taikymo vertinimas	7
5.2.1.	<i>Institucijų bendradarbiavimas ir keitimasis informacija</i>	7
5.2.2.	<i>Bylos dėl kultūros objektų grąžinimo</i>	8
5.2.3.	<i>Kultūros objektų apsauga</i>	8
6.	IŠVADOS.....	9
6.1.	Valstybių narių bendradarbiavimo ir keitimosi informacija gerinimas	9
6.2.	Bylos dėl kultūros objekto grąžinimo iškėlimo termino pratęsimas.....	9
6.3.	Finansinių ribinių verčių išlaikymas	9
6.4.	Vertinimo ataskaitos teikimo periodiškumas	10
6.5.	Klausimų perdavimas Kilnojamųjų kultūros vertybių patariamajam komitetui	10

1. IŽANGA

1993 m. kovo 15 d. priimtoje Tarybos direktyvoje 93/7/EEB¹ nustatyti nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimo mechanizmai ir neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų gražinimo teisminis procesas.

Šios direktyvos 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kas treji metai Komisija siunčia Europos Parlamentui, Tarybai bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ataskaitą, kurioje apžvelgiamas šios direktyvos taikymas.

Šis dokumentas – tai antroji vertinimo ataskaita, apimanti 1999–2003 m. laikotarpį; jame vertinamas direktyvos taikymas penkiolikoje valstybių narių. Pirmojoje ataskaitoje buvo apžvelgiamas 1993–1998 m. laikotarpis².

2. BENDROSIOS APLINKYBĖS

Bendrijos lygiu kultūros objektams taikomos Europos bendrijos steigimo sutarties (toliau – EB sutartis) nuostatos, ypač tos, kurios susijusios su laisvu prekių judėjimu. Konkrečiai EB sutarties 28 ir 29 straipsniais uždraudžiamos kiekybiniam importo ir eksporto apribojimams taikomos lygiaverčio poveikio priemonės.

Tačiau 30 straipsnyje nustatyta, kad 28 ir 29 straipsnių nuostatos nekliaudo taikyti prekių importo, eksporto ar tranzito draudimų arba apribojimų, jeigu „jie yra pateisinami nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsaugos sumetimais“. Tačiau šie draudimai visais atvejais turi būti būtini ir proporcingi siekiamiems tikslams, todėl neturi tapti savavališka diskriminacijos priemone ar užslėptu valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimu.

Tokiomis aplinkybėmis Direktyva 93/7/EEB yra vidaus rinkos lydinčioji priemonė, kuria siekiama suderinti vidaus rinkos veikimą su garantija valstybėms narėms užtikrinti kultūros objektų, turinčių nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių statusą, apsaugą pagal EB sutarties 30 straipsnį.

Direktyvos tikslas nėra kova su neteisėta prekyba kultūros objektais. Ji taip pat nereglamentuoja to, kaip valstybės narės gali taikyti EB sutarties 30 straipsnį. Taigi pagal šį straipsnį valstybės narės išsaugo teisę apibrėžti savo nacionalines vertybes ir teisę priimti nacionalines nuostatas, būtinas šių vertybių apsaugai užtikrinti.

¹ 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyva 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų gražinimo, OL L 74, 1993 3 27, p. 74, iš dalies pakeista 1997 m. vasario 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/100/EEB, OL L 60, 1997 3 1, p. 59, ir 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/38/EB, OL L 187, 2001 7 10, p. 43.

² Komisijos ataskaita Tarybai, Europos Parlamentui bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui apie Tarybos reglamento (EB) Nr. 3911/92 dėl kultūros vertybių eksporto ir Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų gražinimo taikymą (2000 m. gegužės 25 d. COM (2000) 325 galutinis).

3. PIRMOJI DIREKTYVOS 93/7/EEB TAIKYMO VERTINIMO ATASKAITA (1993–1998)

3.1. Pirmosios ataskaitos išvados

Pirmojoje ataskaitoje³ buvo konstatuota, kad direktyva lėtai perkeliama į nacionalinę teisę ir todėl vėluojama ją taikyti. Taigi buvo nuspręsta, kad realaus direktyvos taikymo laikotarpis buvo nepakankamas, kad būtų galima vertinti jo veiksmingumą.

Šioje ataskaitoje buvo pabrėžta, kad valstybės narės laiko direktyvą būtina ir naudinga kultūros paveldui apsaugoti. Dauguma šių valstybių yra tos nuomonės, kad direktyvos sukurtas teisinis pagrindas yra pakankamas, nors kai kurios iš jų pageidavo jį išplėsti. Pavyzdžiui, Italija buvo tos nuomonės, kad perkėlimo į nacionalinę teisę terminas turi būti pratęstas nuo vienerių iki trejų metų; Nyderlandai savo ruožtu siūlė ir privatiems asmenims suteikti teisę kelti bylą dėl kultūros objektų grąžinimo.

Tačiau ši ataskaita atskleidė, kad administracinis institucijų bendradarbiavimas nacionaliniu ir Bendrijos lygiu praktiškai nebuvo įgyvendintas. Todėl dauguma valstybių narių pasisakė už šio bendradarbiavimo gerinimą. Be to, ataskaitoje buvo pažymėta, kad, atsižvelgiant į informacijos apie kultūros objektus, neteisėtai išvežtus iš valstybių narių teritorijos, trūkumą, pageidautina gerinti šių objektų atsekamumą.

3.2. Institucijų atsakymas

Europos Parlamento ir Tarybos atsakymuose buvo siūloma patobulinti direktyvą.

Europos Parlamentas savo rezoliucijoje⁴ išreiškė tokią nuomonę, kad Europos Sąjunga, neperžengdama savo kompetencijos ribų, turi skirti didesnę dėmesį kovai su neteisėta prekyba kultūros objektais ir kad pagrindinis vaidmuo šioje srityje turi tekti Komisijai. Todėl Parlamentas ypač prašė:

- iš dalies pakeisti Direktyvoje 93/7/EEB nustatytą vienerių metų direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminą;
- penkiolikoje valstybių narių ir dešimtyje šalių kandidačių surengti visuomenės informavimo apie neteisėtos prekybos kultūros objektais žala kampaniją;
- parengti ir viešai paskelbti išsamius objektų, kurie yra fondų, viešųjų ir privačių institucijų nuosavybė, sąrašus; ir
- parengti Žaliąją knygą apie neteisėtą prekybą kultūros objektais ir konkrečius pasiūlymus Bendrijos lygiu, kaip kovoti su šia prekyba.

Kokių veiksmų buvo imtasi trims paskutiniems prašymams įvykdyti, šioje ataskaitoje, apimančioje tik direktyvos taikymą, neapžvelgiama.

³ Žr. 2 išnašą.

⁴ 2001 m. birželio 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos ataskaitos Tarybai, Europos Parlamentui bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui apie Tarybos reglamento (EB) Nr. 3911/92 dėl kultūros vertybių eksporto ir Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymą, OL C 53 E, 2002 28, p. 125, p. 7.

Savo ruožtu Taryba savo rezoliucijoje⁵ ragino valstybes narės kiek galima daugiau išnaudoti direktyvos teikiamas apsaugos galimybes, ypač stiprinant administracinį bendradarbiavimą. Taryba kvietė Komisiją:

- tęsti pasiūlytas ir, jei reikia, kurti naujas iniciatyvas siekiant labiau prisidėti prie valstybių narių kultūros paveldo apsaugos ir direktyvos veikimo; ir
- skirti ypatingą dėmesį naujųjų valstybių narių, atsakingų už išorinių Europos Sąjungos sienų apsaugą, administracinėms struktūroms ir galioms kurti.

4. POKYČIAI, ĮVYKĘ PO PIRMOSIOS ATASKAITOS PATEIKIMO

4.1. Teisės akto dalinis pakeitimas: Direktyva 2001/38/EB

Kaip numatyta pirmojoje ataskaitoje, Direktyvos 93/7/EEB priedas iš dalies keičiamas Direktyva 2001/38/EB⁶, siekiant nuo 2002 m. sausio 1 d. nacionalinėmis valiutomis išreikštas vertes pritaikyti prie euro ir 0 (nulinę) vertę, taikomą kaip finansinę ribinę vertę, pakeisti žodžiais „bet kokia vertė“. Ši direktyva buvo perkelta į visų valstybių narių nacionalinę teisę.

4.2. Dešimties naujųjų valstybių narių pasirengimas stoti į Europos Sąjungą

Komisija išnagrino dešimties naujų valstybių narių nacionalinių priemonių projektus direktyvai perkelti į nacionalinę teisę. Komisija suteikė techninę pagalbą, būtiną siekiant palengvinti tinkamą direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę per nustatytą laiką. Vis dėlto tam tikrų valstybių narių atžvilgiu 2004 m. Komisija pradėjo procedūras dėl pareigos nevykdymo nepranešant apie nacionalines direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę priemones.

4.3. Įnašas gerinant Europos kultūros paveldo apsaugą: kultūros objektų atsekamumo tyrimas

Pagrindinis šio 2004 m. pabaigoje baigto tyrimo tikslas buvo išnagrinti valstybių narių įdiegtas informacijos skleidimo struktūras ir mechanizmus, skirtus rinkti, perduoti ir keistis informacija apie kultūros objektus, kurių sąrašas pateikiamas direktyvos priede⁷, ja.

Atlikus šį tyrimą, paaiškėjo, kad kiekvienos valstybės narės kultūros paveldo apsaugos sistemą sudaro branduolys: nacionalinės vertybės, kurių visiškai negalima išvežti iš valstybės narės teritorijos; antroji zona – jai priklauso kultūros objektai, kuriems išvežti reikalingas nacionalinis leidimas, ir trečioji zona, kurią sudaro visuma objektų, galinčių laisvai ir nekontroliuojamai judėti, nes jie yra mažiau svarbūs kultūrai. Tyrimo išvada yra ta, kad visiškai garantuotas tik branduoliui priklausančių kultūros objektų ir kiek mažiau – antrosios zonos objektų, judančių su leidimais išvežti, atsekamumas.

Siekiant pagerinti kultūros objektų atsekamumą Europoje vežant juos iš vienos valstybės narės į kitą, atlikus tyrimą rekomenduojama imtis šių priemonių:

⁵ 2002 m. sausio 21 d. Tarybos rezoliucija Komisijos ataskaitos Tarybai, Europos Parlamentui bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui apie Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3911/92 dėl kultūros vertybių eksporto ir Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų gražinimo taikymą, OL C 32, 2002 2 5, p. 3.

⁶ 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/38/EB, OL L 187, 2001 7 10, p. 43.

⁷ http://europa.eu.int/comm/enterprise/regulation/inst_sp/dir937_en.htm

- priimti vieną leidimo pervežti kultūros objektus Bendrijoje modelį;
- Europos lygiu sukurti išvežimo licencijų ir eksporto į trečiąsias šalis licencijų duomenų bazę;
- sukurti tobulas kultūros objektų žymėjimo sistemas ir tinklą, pagrįstą nuolatiniais susitikimais ir bendrų techninių priemonių naudojimu siekiant sustiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą⁸.

4.4. Administracinio bendradarbiavimo gerinimas: gairių priėmimas

Direktyvos 17 straipsnyje minimas Kilnojamųjų kultūros vertybių patariamasis komitetas priėmė gaires kompetentingų institucijų administraciniam bendradarbiavimui gerinti ir stiprinti sukuriant ryšių ir keitimosi informacija tinklą⁹. Jose atitinkamoms institucijoms ir suinteresuotiesiems asmenims pateikiama visa naudinga informacija, susijusi su Bendrijos priemonėmis, reglamentuojančiomis kultūros objektų eksportą į trečiąsias šalis, taip pat neteisėtai išvežtų iš valstybės narės teritorijos objektų grąžinimą.

5. DIREKTYVOS TAIKYMAS 1999–2003 M. LAIKOTARPIU

5.1. Valstybių narių pateiktų direktyvos taikymo ataskaitų turinys

Neturėdama direktyvos taikymo ataskaitos, kurią valstybės narės turi pateikti pagal direktyvos 16 straipsnį, Komisija 2004 m. vasario mėnesį valstybėms narėms nusiuntė klausimyną, kurio tikslas buvo palengvinti valstybių narių pateiktų duomenų lyginimą. Visos valstybės atsakė į pateiktus klausimus, nors jas teko kelis kartus paraginti, kad 2005 m. kovo mėnesį būtų gautas paskutinis užpildytas klausimynas. Vėliau, 2005 m. kovo mėn., už direktyvos taikymą atsakingoms centrinėms valdžios institucijoms buvo nusiųstas papildomas klausimynas, į kurio klausimus keturios valstybės (Prancūzija, Liuksemburgas, Nyderlandai ir Austrija) iki 2005 m. rugsėjo mėn. pabaigos neatsakė.

Valstybės narės mano, kad direktyva yra naudinga priemonė siekiant grąžinti nuo 1993 m. neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtus nacionalinės vertybes. Tačiau valstybių narių dalyvavimas, užpildant klausimynus, atskleidė, kad:

- direktyva taikoma retai,
- Bendrijos kompetentingos institucijos nepakankamai bendradarbiauja tarpusavyje,
- trūksta centrinių valdžios institucijų turimų konkretaus direktyvos taikymo duomenų.

Su Direktyvos 93/7/EEB 4 ir 5 straipsnių taikymu susiję valstybių narių Komisijai perduoti statistiniai duomenys pateikiami priede. Apibendrinant galima pasakyti, kad, bendradarbiaujant nacionalinėms institucijoms, faktiškai buvo grąžinti penki kultūros objektai, netaikant Direktyvoje 93/7/EEB nustatytos teisminės procedūros. Kitų dviejų kultūros objektų grąžinimas, pradėtas aptariamoju laikotarpiu, dar vyksta.

⁸ Atsižvelgiant į šią rekomendaciją pagal 6-ąją mokslinių tyrimų pamatinę programą (2002–2006 m.), jau patvirtintas pirmasis mokslinių tyrimų projektas. Tuo metu, kai buvo rašoma ši ataskaita, buvo rengiamas naujas kvietimas siūlyti mokslinių tyrimų projektus, kuriame nustatyti tikslai, ypač siekiant palengvinti kultūros objektų autentiškumo patvirtinimą bei pagerinti jų atsekamumą ir žymėjimą.

⁹ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/customs_controls/cultural_goods/index_en.htm. Rengiant šią ataskaitą, šios gairės yra atnaujinamos.

Be to, buvo pranešta apie dvylika prašymų ieškoti kultūros objektų ir devynis pranešimus apie valstybių narių teritorijoje rastus kultūros objektus. Nyderlandai yra gavę aštuonis patikrinimo prašymus iš šešių valstybių narių. Austrija mini vienintelį atvejį.

Galiausiai Vokietija ir Portugalija pažymi, kad ėmėsi priemonių, būtinų kultūros objektams fiziškai išsaugoti. Italija savo ruožtu pamini, kad Prancūzija ir Vokietija ėmėsi laikinųjų priemonių jos naudai, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam veiksmui, kuriuo siekiama išvengti kultūros objektų gražinimo procedūros. Šios valstybės narės tokios informacijos nepatvirtino.

Be to, valstybės narės panešė apie tris bylas dėl kultūros objekto gražinimo, iškeltas pagal 5 straipsnį: dvi bylas iškėlė Graikija ir viena – Prancūzija.

Vienos valstybės narės, pavyzdžiui, Vokietija ir Nyderlandai, aiškina, kad direktyva taikoma retai dėl to, jog prokuratūra ir policijos institucijos nežino nacionalinių teisės aktų, į kuriuos perkelta direktyva; kitos, pavyzdžiui, Ispanija, mano, kad terminas, per kurį gali būti iškelta byla dėl gražinimo, yra labai trumpas, todėl pirmenybė teikiama civilinės teisės teisiniams procesams.

Galiausiai kai kurios valstybės narės mano, kad galėtų būti pakeistas ataskaitos teikimo periodiškumas; pavyzdžiui, Airija siūlo, kad būtų rengiamos metinės ataskaitos, o Danija ir Belgija mano, kad atsiskaitymo laikotarpį reikia pratęsti iki 5 ir net iki 10 metų.

5.2. Direktyvos taikymo vertinimas

Atsižvelgdama į nacionalinėse ataskaitose pateikiamą informaciją, Komisija konstatuoja, kad 4 ir 5 straipsnių taikymo atvejų skaičius yra labai nedidelis. Tačiau sunku nustatyti, ar šis skaičius atitinka faktinį taikymo atvejų skaičių, nes Komisijai kilo sunkumų lyginant valstybių narių pateiktus duomenis¹⁰. Iš tikrųjų pasitaiko, kad viena valstybė narė teigia niekada negavusi prašymo ieškoti kultūros objekto ar pranešimo apie rastą kultūros objektą, o kita valstybė narė tvirtina priešingai – kad yra jai tokį nusiuntusi. Be to, nedidelis taikymo atvejų skaičius gali priklausyti ir nuo to, kad:

- iš šalies neteisėtai išvežti kultūros objektai atrandami vidutiniškai tik po 20–30 metų,
- į šios direktyvos taikymo sritį įeina tik jos priede išvardyti nacionaliniai turtai.

5.2.1. Institucijų bendradarbiavimas ir keitimasis informacija

Iš valstybių narių atsakymų aiškėja, kad administracijos retai bendradarbiavo ir centrinės valdžios institucijos retai konsultavosi vienos su kitomis, nes direktyvos taikymo atvejų buvo nedaug.

Šiuo klausimu kai kurios valstybės narės, pavyzdžiui, Belgija ir Vokietija pažymėjo, kad yra spragų informacijos rinkimo ir perdavimo srityje tarp valstybių narių ir pačiose valstybėse.

Šiaip ar taip, pasirodo, kad atitinkamos instancijos nepakankamai perduoda informaciją apie veiksmus, kurių imtasi pagal direktyvos 4 straipsnį, centrinėms valdžios institucijoms, atsakingoms už direktyvos taikymą. Todėl centrinės valdžios institucijos pageidauja, kad būtų

¹⁰ Atsižvelgdama į šiuos sunkumus, Komisija penkiolikos valstybių narių centrinės valdžios institucijoms pateikė patvirtinti priede esančias lenteles.

geriau keičiamasi informacija ir nacionaliniu lygiu, ir tarp valstybių narių, siekiant pašalinti veiksmingo direktyvos taikymo kliūtis.

O Danija, Prancūzija, Ispanija, Italija, Portugalija ir Jungtinė Karalystė pabrėžia, kad rezultatų buvo pasiekta jų atitinkamų institucijų, atsakingų už direktyvos taikymą, sutarimo dėka, kartu atskleidžiamos, kad kitos centrinės valdžios institucijos buvo nelabai nusiteikusios su jomis bendradarbiauti.

Kalbant apie įvairių nacionalinio lygmens institucijų bendradarbiavimą kultūros vertybių srityje (kultūra, muitinės, policija ir teisingumas), valstybių narių pateikta informacija atskleidžia, kad padėtis įvairiose valstybėse skirtinga. Pavyzdžiui, remiantis Portugalijos, Airijos, Prancūzijos, Belgijos ir Italijos patyrimu, atrodo, kad darbo grupės, jungiančios atitinkamas tarnybas siekiant keistis informacija ir dalintis sukaupta patirtimi, egzistavimas duoda gerų rezultatų.

5.2.2. Bylos dėl kultūros objektų gražinimo

1999–2003 m. laikotarpiu valstybės narės pagal direktyvos 5 straipsnį iškėlė tris bylas dėl kultūros objektų gražinimo. Tai dvi Graikijos iškeltos bylos prieš Vokietiją ir viena Prancūzijos iškelta byla prieš Belgiją.

Šių bylų yra nedaug dėl to, kad vien tai, jog vyksta teisminis procesas, turi teigiamos įtakos taikaus sprendimo ne teismo keliu paieškai. Tačiau valstybių narių atsakymuose tiksliai nenurodoma, kiek buvo taikiai atlikta gražinimų pradėjus įgyvendinti direktyvą. Iš tikrųjų kai kurios valstybės (Graikija, Ispanija, Prancūzija, Nyderlandai) paprastai pirmenybę teikia kitiems teisiniams kultūros objektų susigrąžinimo būdams, nes mano, kad bylos dėl kultūros objekto gražinimo iškėlimo sąlygos yra pernelyg griežtos (neteisėtas išvežimas po 1993 m. ir (arba) vienerių metų senaties terminas).

Be to, remiantis pateiktais duomenimis, darytina išvada, kad 6 straipsnio nuostatos, pagal kurias valstybės narės keičiasi informacija, kai iškeliama byla dėl gražinimo, nebuvo pritaikytos.

5.2.3. Kultūros objektų apsauga

Direktyvos nustatyta kultūros objektų gražinimo sistema siekiama užtikrinti valstybių narių kultūros paveldo apsaugą.

Valstybės narės sutinka su tuo, kad net jei direktyva ir turi prevencinių aspektų, susijusių su paveldo išsaugojimu, ji pati nėra kovos su neteisėta prekyba kultūros objektais priemonė. Be to, direktyva nesiekama reglamentuoti laisvą kultūros objektų judėjimą. Todėl jos veiksmingumas neturi būti vertinamas pagal prisidėjimą prie kovos su neteisėta prekyba kultūros objektais.

Tačiau atsižvelgdama į tai, kad valstybėms narėms ir Bendrijos institucijoms svarbu aktyviai tęsti kovą su neteisėta prekyba kultūros objektais, Komisija mano, kad reikėtų nuodugniai išnagrinėti rekomendacijas dėl kultūros objektų atsekamumo, pateiktas atlikus tyrimą. Net jei tyrimo išvados peržengia direktyvos taikymo srities ribas, Komisija yra tos nuomonės, kad Kilnojamųjų kultūros vertybių patariamasis komitetas turi sutelkti atitinkamus ekspertus tokiai diskusijai pradėti.

Remdamasi Europos Parlamento prašymu, išdėstytu jo sprendime¹¹, Komisija mano, kad reikia pateikti komunikatą dėl kultūros objektų judėjimo Europos Sąjungoje, kuriame būtų ypač atsižvelgiama į padėtį valstybėse narėse.

6. IŠVADOS

6.1. Valstybių narių bendradarbiavimo ir keitimosi informacija gerinimas

Direktyvos 93/7/EEB taikymo 1999–2003 m. laikotarpiu įvertinimas atskleidžia, kad valstybių narių administracinis bendradarbiavimas ir konsultavimasis tarpusavyje – valstybių narių kultūros paveldo apsaugos ir gynimo pagrindinės sąlygos – turi trūkumų.

Tam, kad šie trūkumai būtų pašalinti, Komisija numato atlikti Gairių administraciniam bendradarbiavimui pagerinti rekomendacijų taikymo tyrimą. Šis tyrimas padėtų apžvelgti šių gairių įgyvendinimą ir įvertinti, kiek jos atitinka realius poreikius. Komisija mano, kad ir nacionaliniu, ir Bendrijos lygiu reikia imtis labai tikslingų veiksmų bendradarbiavimo trūkumams pašalinti, kad būtų užtikrintas geras Bendrijos kultūros vertybių apsaugos sistemos veikimas ir Direktyvos 93/7/EEB taikymas. Šiuo klausimu kai kurios valstybės narės, pavyzdžiui, Ispanija ir Vokietija, pritarė tam, kad būtų nustatyta direktyvos 4 straipsnio taikymo procedūra, jei tokia procedūra galėtų prisidėti prie valstybių narių administracinio bendradarbiavimo pagerinimo, nesukurdama biurokratinės painingos. Pavyzdžiui, Danija mano, kad svarbu turėti laiko atsakymui į prašymą bendradarbiauti pateikti. Tačiau neatrodo, kad kitos valstybės pritarė bendrai procedūrai. Komisija mano, kad dabar dar anksti daryti išvadas.

6.2. Bylos dėl kultūros objekto gražinimo iškėlimo termino pratęsimas

Valstybės narės mano, kad vienerių metų terminas, per kurį gali būti iškelta byla dėl kultūros objekto gražinimo, yra nepakankamas. Jos siūlo pratęsti šį terminą iki trejų metų. Toks prašymas jau buvo pateiktas rengiant pirmąją įvertinimo ataskaitą.

Surengus konsultacijas Kilnojamųjų kultūros vertybių patariamajame komitete, galima būtų planuoti direktyvos 7 straipsnio 1 dalies pakeitimą, siekiant pratęsti senaties terminą iki 3 metų, skaičiuojant nuo tos dienos, kai prašančioji valstybė narė išsiaiškina kultūros objekto buvimo vietą ir nustato jo valdytojo arba naudotojo tapatybę.

6.3. Finansinių ribinių verčių išlaikymas

Direktyvoje nustatyta, kad Taryba, Komisijos pasiūlymu imdamasi veiksmų, kas treji metai išnagrinėja ir, jei reikia, koreguoja direktyvos priede nurodytas finansines ribines vertes, atsižvelgdama į ekonominius ir valiutinius Bendrijos rodiklius.

Rengiant šią ataskaitą gauti valstybių narių atsakymai yra nevienodi. Vienos valstybės narės, pavyzdžiui, Ispanija, Austrija ir Švedija, mano, kad šios ribinės vertės yra per didelės ir neleidžia užtikrinti pakankamos apsaugos. Kitos valstybės narės, pavyzdžiui, Jungtinė Karalystė, norėtų, kad šios ribinės vertės būtų padidintos, siekiant sutrumpinti Direktyvoje 93/7/EEB išvardytų kultūros objektų sąrašą. Atsižvelgdama į tai, kad požiūrių skirtumai,

¹¹ Žr. 4 išnašą.

išryškėję jau rengiant pirmąją ataskaitą, išlieka, Komisija neketina šiame etape siūlyti koreguoti ribines vertes.

6.4. Vertinimo ataskaitos teikimo periodiškumas

Atsižvelgdama į tai, kad iš valstybių narių sunku gauti informaciją apie direktyvos taikymą, ir į nedidelį 4 ir 5 straipsnių taikymo atvejų skaičių, Komisija mano, kad nebūtina laikytis 16 straipsnyje nustatyto įpareigojimo kas treji metai parengti ataskaitą.

6.5. Klausimų perdavimas Kilnojamųjų kultūros vertybių patariamajam komitetui

Komisija ketina pateikti Komitetui pirmiau minėtus klausimus.

* * *

- Komisija kviečia Europos Parlamentą, Tarybą ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą atsižvelgti į šią ataskaitą.
- Pagal šią ataskaitą Komisija konsultuosis su Kilnojamųjų kultūros vertybių patariamuoju komitetu dėl pasiūlymų keisti Direktyvą 93/7/EEB, susijusių su bylos dėl kultūros objekto grąžinimo iškėlimo terminu ir ataskaitų teikimo dažnumu.

ANNEXE

Tableaux des restitutions, des actions en restitution et des actions de coopération administrative entre les Etats membres de 1999 à 2003¹²

- **Récapitulatif des restitutions (toutes à l'amiable en dehors de la procédure de restitution juridictionnelle)**

Année	Etat restituant	Etat requérant	Objet
2003	Royaume uni	Portugal	Manuscrits d'archives du XVIII siècle
?	Royaume uni	Suède	Livres
2001	Portugal	Espagne	Peinture « Romany» de Frederico Madrazo Kuntz
2000	Pays-Bas	Autriche	Tableau
2003	Pays-Bas	Royaume uni	Manuscrits

- **Récapitulatif des négociations en vue de la restitution à l'amiable**

Année	Etat restituant	Etat requérant	Résultat
?	Allemagne	Italie	En cours
2002	Pays-Bas	Italie	En cours (cuirasse)

- **Récapitulatif des demandes de restitution introduites (article 5 de la directive 93/7/CEE)**

Année	Requérant	Requis	Objet
2002	Grèce	Allemagne	438 antiquités d'origine grecque
2003	Grèce	Allemagne	13 antiquités d'origine grecque
2003	France	Belgique	Archives publiques (33.000 documents)

- **Demande de recherche d'objet (article 4, 1 de la directive 93/7/CEE)**

Année	Requérant	Requis	Résultat
2003	Pays-Bas	Royaume Uni	Suite un accord entre les parties, les objets ont été renvoyés aux Pays-Bas sans besoin d'appliquer la directive
2003	Allemagne	Royaume uni	La sortie d'Allemagne n'était pas

¹² Source / Mesures communiquées par les autorités centrales chargées de l'application de la Directive 93/7/CEE à la Commission européenne

			illicite
2003	Allemagne (Peinture de Degas)	Autriche	Aucun résultat. Le tableau n'est pas connu en Autriche
2001	Autriche (Diplôme militaire romain)	Allemagne	Aucun résultat, faute d'intervention des autorités
1999 2000	Italie (2)	Pays-Bas	Réglé en dehors du cadre de la directive
?	Italie	Allemagne	En cours
?	Portugal	Espagne	En cours
?	Espagne	Allemagne	Sans succès (Tableau de Bernardo Belotto)
?	Grèce (2)	Allemagne	Saisie des objets
?	Italie	Pays-Bas	?

• **Notifications de découverte d'objet (article 4, 2 de la directive 93/7/CEE)**

Année	Etat notifiant	Etat notifié	Résultat
2003	Royaume uni	France	Les autorités françaises ont accordé une autorisation avec effet rétroactif et les autorités britanniques ont pu accorder la licence d'exportation
2001 (1) 2003 (2)	Royaume-Uni (3)	Portugal	Dans deux cas, les autorités portugaises ont accordé une autorisation avec effet rétroactif et les autorités britanniques ont pu accorder la licence d'exportation. Dans l'autre cas, le bien culturel a été renvoyé au Portugal sur une base volontaire, suite à l'intermédiation des autorités britanniques entre le possesseur et les autorités portugaises.
2003	Allemagne (objets grecs)	Autriche	Sans résultat : Renonciation à la restitution faute des conditions
1999	Italie (Reliefs gotiques)	Autriche	Sans résultat : l'origine n'a pas pu être déterminé
1999	Autriche	Italie	?
?	Espagne	Italie	En cours
2002	France	Grèce	Interdiction de la vente

ANNEX

Tables showing returns and instances of administrative cooperation between Member States 1999-2003¹³

- **List of returns (all amicable settlements outside the legal return procedure)**

Year	Returning State	Requesting State	Object
2003	UK	Portugal	Archive of Manuscripts from the 18th century
?	UK	Sweden	Books
2001	Portugal	Spain	Painting “Romany” of Frederico Madrazo Kuntz
2000	Netherlands	Austria	Painting
2003	UK	Netherlands	Manuscripts

- **Summary of ongoing requests for return**

Year	Returning State	Requesting State	Result
?	Germany	Italy	Ongoing
2002	Netherlands	Italy	ongoing (armour)

- **List of legal return procedures (article 5 of directive 93/7/EEC)**

Year	Requesting State	Requested State	Object
2002	Greece	Germany	438 antiquities of Greek origin
2003	Greece	Germany	13 antiquities of Greek origin
2003	France	Belgium	Public archives (33.000 documents)

- **List of requests for search (article 4, 1 of Directive 93/7/EEC)**

Year	Requesting State	Requested State	Result
2003	Netherlands	UK	Due to an agreement between the parties, the objects were returned to the Netherlands without the need to apply the Directive.
2003	Germany	UK	Removal from Germany was not unlawful.

¹³ Source / Mesures notified by the central authorities charged with the application of Directive 93/7/EEC to the European Commission.

2003	Germany (painting of Degas)	Austria	No result. The painting is not known in Austria.
2001	Austria (Latin military diploma)	Germany	No result for lack of intervention by the authorities.
1999 2000	Italy (2)	Netherlands	Resolved outside the ambit of the Directive.
?	Italy	Germany	Ongoing
?	Portugal	Spain	ongoing
?	Spain	Germany	Without success (Painting of Bernardo Belotto)
?	Greece (2)	Germany	Securing of the objects
?	Italy	Netherlands	?

• **Notifications of discoveries (Article 4, 2 of Directive 93/7/EEC)**

Year	Notifying State	Notified State	Result
2003	UK	France	The French authorities have granted retroactive authorisation and the British authorities have issued an export licence.
2001 (1) 2003 (2)	UK (3)	Portugal	In two cases the Portuguese authorities granted retroactive authorisation and the British authorities issued export licences. In the other case, the article has been sent back to Portugal on a voluntary basis following mediation by the British authorities between the holder and the Portuguese authorities.
2003	Germany (objects of Greek origin)	Austria	No result. Restitution abandoned for lack of conditions.
1999	Italy (gothic reliefs)	Austria	No result. Origin could not be determined. Item returned to owner.
1999	Austria	Italy	?
?	Spain	Italy	Ongoing
2002	France	Greece	Prohibition of the sale

ANHANG

Tabellarische Übersicht über Rückgaben, Rückgabemaßnahmen und Zusammenarbeit im Verwaltungsbereich zwischen Mitgliedsstaaten 1999-2003¹⁴

- **Rückgaben (Einigung außerhalb des Rückgabeverfahrens)**

Jahr	Ersuchter Mitgliedstaat	Ersuchender Mitgliedstaat	Objekt
2003	Vereinigtes Königreich	Portugal	Archiv von Manuskripten aus dem 18. Jahrhundert.
?	Vereinigtes Königreich	Schweden	Bücher
2001	Portugal	Spanien	Gemälde mit dem Titel "Romany" von Frederico Madrazo Kuntz
2000	Niederlande	Österreich	Gemälde
2003	Vereinigtes Königreich	Niederlande	Manuskripte

- **Liste der laufenden Verhandlungen, die auf eine Einigung außerhalb des Rückgabeverfahrens gerichtet sind**

Jahr	Ersuchter Mitgliedstaat	Ersuchender Mitgliedstaat	Ergebnis
?	Deutschland	Italien	Laufend
2002	Niederlande	Italien	laufend (Harnisch)

- **Liste der eingeleiteten Rückgabeverfahren (Artikel 5 der Richtlinie 93/7/EWG)**

Jahr	Ersuchender Mitgliedstaat	Ersucher Mitgliedstaat	Objekt
2002	Griechenland	Deutschland	438 Antiquitäten griechischer Herkunft
2003	Griechenland	Deutschland	13 Antiquitäten griechischer Herkunft
2003	Frankreich	Belgien	Öffentliches Archiv (33.000 Dokumente)

¹⁴ Quelle: Maßnahmen, über die die für die Anwendung der Richtlinie 93/7/EWG zuständigen Behörden die Europäische Kommission benachrichtigt haben.

- **Anträge auf Nachforschung nach Kulturgütern (Artikel 4 Absatz 1 der Richtlinie 93/7/EWG)**

Jahr	Ersuchender Mitgliedstaat	Ersuchter Mitgliedstaat	Ergebnis
2003	Niederlande	Vereinigtes Königreich	Dank eines Abkommens zwischen den Parteien wurden die Kulturgüter in die Niederlande zurückgebracht, ohne die Richtlinie anwenden zu müssen.
2003	Deutschland	Vereinigtes Königreich	Verbringung aus Deutschland war nicht unrechtmäßig.
2003	Deutschland (Degas-Gemälde)	Österreich	Kein Ergebnis. Das Gemälde ist in Österreich unbekannt.
2001	Österreich (Römisches Militärzeugnis)	Deutschland	Kein Ergebnis, weil die Behörden nicht eingegriffen haben.
1999 2000	Italien (2)	Niederlande	Der Fall wurde außerhalb der Richtlinie gelöst.
?	Italien	Deutschland	laufend
?	Portugal	Spanien	laufend
?	Spanien	Deutschland	Ohne Erfolg (Gemälde von Bernardo Belotto)
?	Griechenland (2)	Deutschland	Sicherstellung der Kulturgüter
?	Italien	Niederlande	?

- **Notifizierung über das Auffinden von Kulturgütern (Artikel 4 Absatz 2 der Richtlinie 93/7/EWG)**

Jahr	Notifizierender Mitgliedstaat	Notifizierter Mitgliedstaat	Ergebnis
2003	Vereinigtes Königreich	Frankreich	Die französischen Behörden haben eine rückwirkende Genehmigung erteilt und die britischen Behörden haben eine Ausfuhrgenehmigung ausgestellt.
2001 (1) 2003 (2)	Vereinigtes Königreich (3)	Portugal	In zwei Fällen haben die portugiesischen Behörden eine rückwirkende Genehmigung erteilt und die britischen Behörden haben Ausfuhrgenehmigungen ausgestellt. Im dritten Fall wurde das Kulturgut auf freiwilliger Basis nach Portugal zurückgeschickt, nachdem die britischen Behörden zwischen dem

			Besitzer und den portugiesischen Behörden vermittelt haben.
2003	Deutschland (Kulturgüter griechischer Herkunft)	Österreich	Kein Ergebnis. Rückgabeverfahren wurde abgebrochen wegen mangelnder Bedingungen.
1999	Italien (gotische Reliefs)	Österreich	Kein Ergebnis. Die Herkunft der Gegenstände konnte nicht bestimmt werden.
1999	Österreich	Italien	?
?	Spanien	Italien	Laufend
2002	Frankreich	Griechenland	Verkauf des Gegenstandes wurde verboten.